

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

С	Л	С	1	1	0	1	0	5	2	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Д	3	3	9
---	---	---	---

 (код и наименование)

История на словашката литература – III част

Преподавател: гл. ас. д-р Славя Димитрова

Асистент: гл. ас. д-р Тиха Георгиева

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	45
	Семинарни упражнения	45
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		90
Извънаудиторна заетост	Реферат	10
	Доклад/Презентация	30
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	80
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		210
Кредити аудиторна заетост		3
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		7

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	25%
2.	Тестова проверка/ колоквиум	25%
3.	Изпит	50%
4.		

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът е съсредоточен върху словашката литература от първата половина на ХХ в. Лекциите и упражненията разглеждат хронологически последователно литературните процеси през модернизма, в междувоенния период и през 40-те години. Анализира се мястото на различните литературни групи и на изданията, около които те се съсредоточават. Открояват се доминиращите авторски присъствия. Курсът се фокусира върху отношението между теоретичните програми и конкретните художествени реализации; върху моделите на адаптиране на актуалните в европейското изкуство тенденции и влиянието на чешката литература по време на т.нар. Първа чехословашка република. Изведени са доминиращите поетика, сюжети, теми, мотиви.

Предварителни изисквания:

От студентите се очаква познаване на словашките исторически и културни реалии, както и на специфичните жанрове, поетика и тематика, с които борави словашката литература от предходните столетия. Предполагат се и знания по западноевропейска литература, тъй като словашката литература на този етап е повлияна от актуални за европейското изкуство тенденции, които трансформира с оглед на конкретната среда. Необходимо е адекватно ниво на владеење на езика с оглед на четенето на конкретните текстове в оригинал.

Очаквани резултати:

Курсът предполага разширяване и задълбочаване на познанията по словашка литература. Изучаването на процесите и спецификите в нейното развитие е тясно свързано с придобиването на определени общофилологически и славистични компетентности.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

Лекционен курс

№	Тема:	Хорариум
1.	Модернизъм в словашката литература. Същност и специфики на периода в словашка среда. Терминологични проблеми. Концепции за посоките на развитие на националната литература и отношение към предходното поколение автори. Жанрови, тематични и стилови доминанти.	3 ч.
2.	Развитие на поезията. Ирония и сарказъм, абстрактност и рефлексивност в поезията на Янко Йесенски. Копнеж и действителност в поезията на Людмила Подяворинска. Импресионистични влияния в поезията на Франтишек Вотруба. Художествена стилизация и поетичен език при Иван Гал. Символизъм и индивидуализъм в поезията на Иван Краско. Темата за раздвоението в поезията Владимир Рой. Универсалност и авторефлексивност при Мартин Разус.	3 ч.
3.	Развитие на прозата. Втора вълна на реализма. Принцип на конфронтацията в прозата на Божена Сланчикова-Тимрава. Документалност и автентичност в прозаическите текстове на Йозеф Грегор Тайовски. Анекдот и хумореска при Янко Йесенски. Представа за модерно в текстовете на Иван Гал и Иван Краско. Развитие на драмата. Традиция и модерност в драмите на Йозеф Грегор Тайовски.	3 ч.
4.	Словашката литература в периода между двете световни войни. Периодизация. Авангард. Периодичен печат. Концепции за литературното развитие. Поколенчески конфликти. Литературни контакти.	3 ч.
5.	Характер и специфики на словашката поезия през 20-те години на XX в. Програми и творчески индивидуалности. Постсимволизъм. Емил Болеслав Лукач.	3 ч.
6.	Континуитет на словашката поетична традиция в творчеството на Щефан Кръчмери и Валентин Бениак. Пролетарска поезия. „ <i>DAV</i> ” и дависти. Ян Роб Поничан. Ладислав Новомески.	3 ч.
7.	Поетизъм. Ладислав Новомески.	3 ч.

	Витализъм. Ян Смерек.	
8.	<p>Специфики на развитието на словашката проза през 20-те години на XX в.</p> <p>Експресионизмът на 20-те години. Ян Хрушовски. Гейза Вамош. Специфики на прозата на Иван Хорват.</p>	3 ч.
9.	<p>Регионализъм и рефлексии на Първата световна война. Мило Урбан.</p> <p>Експериментална проза. Петър Илемници.</p>	3 ч.
10.	<p>Поетични доминанти в словашката поезия през 30-те и 40-те години на XX в.</p> <p>Католическа модерна. Рудолф Дилонг. Карол Стърмен. Янко Силан.</p>	3 ч.
11.	Надреализъм. Рудолф Фабри. Шефан Жари. Владимир Рейсел.	3 ч.
12.	<p>Жанрови, стилови и тематични приоритети в словашката проза през 30-те и 40-те години на XX в.</p> <p>Експресионизмът на 30-те години. Йозеф Цигер-Хронски.</p>	3 ч.
13.	Натуризм. Людо Ондрейов. Маргита Фигули. Доброслав Хробак. Франтишек Швантнер.	3 ч.
14.	„Сюжетни поети“. Доминик Татарка. Ян Червен. Петер Карваш	3 ч.
15.	<p>Развитие на драмата. Отзвучаване на модернизма и символизма в драмите на Иван Стодола и Шефан Лец. Авангардизъм и експресионизъм при Ярко Елен и Иван Стодола.</p> <p>Експериментален характер на драмите на Владимир Хурбан Владимиров (VHV). Лиризиращи тенденции в драмата. Петер Звон. „Драма на идеите и моделните ситуации“. Леополд Лахола. Петер Карваш. Юлиус Барч-Иван. Шефан Кралик.</p>	3 ч.

Семинарни занятия

№	Тема:	Хорариум
1.	Символизъм в словашката литература. Стихосбирката „Нощ и самота“ на Иван Краско. Поезията на Иван Гал и Владимир Рой.	3 ч.
2.	Техники на епическото изображение. Повестите „Опит“ на Божена Сланчикова–Тимрава и „Мамка Посткова“ на Йозеф Грегор Тайовски.	3 ч.
3.	Хуморът и гротеската в сборника с разкази „Приказки от малкия град“ на Янко Йесенски. Структурни промени в драмата. Комедията „Имения-недоразумения“ и драмата „Грях“ на Йозеф Грегор Тайовски.	3 ч.
4.	Словашки постсимволизъм. Стихосбирките „Дунав и Сена“ и „Кръстопътища“ на Емил Болеслав Лукач.	3 ч.
5.	Словашката поетична традиция в „Песни и балади“ на Щефан Кръчмери. Асоциативност и експресивност в стихосбирките на Валентин Бениак „Лунапарк“ и „Пощенски гълъб“.	3 ч.
6.	Пролетарска поезия. Групата DAV. Футуристични и анархистични възгледи в „Съм, мисля, чувствам и виждам...“ на Ян Роб Поничан. Пролетарска поезия и поезизъм при Ладислав Новомески. Стихосбирките „Неделя“, „Ромбоид“, „Отворени прозорци“.	3 ч.
7.	Витализъм и медитативност в стихосбирките на Ян Смрек „Поетът и жената“, „Галопиращи дни“, „Само очите“. Експресионистични проявления и тенденции към орнаментализъм в сборника с разкази „Окото на Едита“ на Гейза Вамош и в повестта „Мъжът с протеза“ на Ян Хрушовски.	3 ч.

8.	<p>Експресионизъм и внимание към детайла в сборниците с разкази „Виза за Европа“ и „Човекът на улицата“ на Иван Хорват.</p> <p>Експерименталност в сборниците с разкази „Червена 7“ и „Кинематографични разкази“ на Петър Илемнишки.</p>	3 ч.
9.	Травмата от войната в романа „Живият бич“ на Мило Урбан.	3 ч.
10.	Католическа модерна. Стихосбирките „Хелена носи лилиум“ на Рудолф Дилонг; „Тестамент“ на Карол Стърмен; „Стълба към небето“, „Песни от Яворина“ на Янко Силан.	3 ч.
11.	Поетия на надреализма. Стихосбирките „Откъснати ръце“ и „Аз е някой друг“ на Рудолф Фабри. Поемата „Недействителен град“ на Владимир Рейсел. Цикълът „Добър ден, господин Вийон“ на Щефан Жари.	3 ч.
12.	Натуризм в словашката проза. Романите „Разбойническа младост“ на Людо Ондрейов и „Три дорести коня“ на Маргита Фигули.	3 ч.
13.	Натуризм в словашката проза. Романите „Драконът се завръща“ на Доброслав Хробак и „Невеста на планините“ на Франтишек Швантнер.	3 ч.
14.	„Сюжетни поети“. Реалност и фантазия в прозата на Доминик Татарка. Есето „Непознатото лице“. Сборникът с разкази „В травогата на търсенето“. Новелата „Омайната дева“.	3 ч.
15.	„Сюжетни поети“. Автостилизацията в сборника с разкази „Синята катедрала“ на Ян Червен. Сборника с разкази на Юлиус Барч–Иван „Усмивката на болката“. Драмата „Метеор“ на Петер Карваш.	3 ч.

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Същност и специфики на модернизма в словашка среда

2.	Жанрови, тематични и стилови доминанти в периода на модернизма
3.	Развитие на поезията в периода на модернизма
4.	Творчеството на Владимир Рой
5.	Творчеството на Иван Гал
6.	Поезията на Янко Йесенски
7.	Символизъм в словашката литература
8.	Творчеството на Иван Краско
9.	Характер на прозата в периода на модернизма
10.	Прозата на Янко Йесенски
11.	Творчеството на Божена Сланчикова–Тимрава
12.	Развитие на драмата в периода на модернизма
13.	Творчеството на Йозеф Грегор Тайовски
14.	Словашката литература в междувоенния период. Периодизация. Концепции за литературното развитие. Литературни контакти
15.	Характер и специфики на словашкия поетичен авангард. Програми и творчески индивидуалности
16.	Постсимволизъм в словашката литература
17.	Поезията на Емил Болеслав Лукач
18.	Континуитет на словашката поетична традиция в творчеството на Щефан Кръчмери и Валентин Бениак
19.	Пролетарска поезия. <i>DAV</i> и дависти
20.	Поезията на Ян Роб Поничан
21.	Поетизъм в словашката литература
22.	Поезията на Ладислав Новомески през 20-те и 30-те години на XX в.
23.	Католическа модерна
24.	Поезията на Рудолф Дилонг

25.	Поезията на Карол Стърмен
26.	Поезията на Янко Силан
27.	Витализъм в словашката литература
28.	Поезията на Ян Смерек
29.	Надреализъм в словашката литература
30.	Поезията на Рудолф Фабри
31.	Поезията на Щефан Жари
32.	Поезията на Владимир Рейсел
33.	Специфики на развитието на словашката проза между двете световни войни. Тематични и жанрови приоритети. Поетика
34.	Експресионизъм в словашката литература
35.	Прозата на Ян Хрушовски
36.	Прозата на Гейза Вамош
37.	Специфики на прозата на Иван Хорват
38.	Прозата на Йозеф Цигер-Хронски
39.	Експериментална проза в междувоенния период
40.	Прозата на Петър Илемнички
41.	Регионализъм и рефлексии на Първата световна война в словашката проза от междувоенния период
42.	Прозата на Мило Урбан
43.	Натуризмът в словашката литература
44.	Прозата на Людо Ондрейов
45.	Прозата на Маргита Фигули
46.	Прозата на Доброслав Хробак
47.	Прозата на Франтишек Швантнер

48.	„Сюжетните поети“ в контекста на словашката проза от междувоенния период
49.	Ранната проза на Доминик Татарка
50.	Развитие на драмата в словашката литература в междувоенния период
51.	Творчеството на Петер Карваш
52.	Творчеството на Юлиус Барч-Иван

Библиография

Основна:

- Bakoš, M. *Avantgarda 38*. Bratislava, 1986.
- Bakoš, M. *Vývin slovenského verša od školy Štúrovej*. Bratislava, 1966.
- Bakoš, M. *Z dejín slovenského verša*. Bratislava, 1988.
- Boknínová, A., Čúzy, L. a kol. *Portréty slovenských spisovateľov 1–4*. Ed. Ján Zambor. Bratislava, 1998-2007.
- Braxátor, Š. *Slovenský exil '68*. Bratislava, 1992.
- Cabadaj, P. *Slovenský literárny exil: 1939-1990*. Martin, 2002.
- Čepan, O. *Kontúry naturizmu*. Bratislava, 1977.
- Čepan, O. *Literárne bagately*. Bratislava, 1992.
- Čúzy, L., Gbúr, J. a kol. *Panoráma slovenskej literatúry II. Literárne dejiny od realizmu po rok 1945*. Bratislava, 2005.
- Gáfrik, M. *Na pomedzí Moderny*. Bratislava, 2001.
- Horváth, T. *K poetike literárneho subjektu (Modernizmus a okolie)*. Bratislava, 2016.
- Hvišč, J. a kol. *Biele miesta v slovenskej literatúre*. Bratislava, 1991.
- Chmel, R. a kol. *Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia*. Bratislava, 2006.
- Krčméry, Št. *Dejiny slovenskej literatúry II*. Bratislava, 1976.
- Míkula, V. a kol. *Slovník slovenských spisovateľov*. Praha, 2000.
- Paštěka, J. *Tvár a tvorba slovenskej katolíckej moderny*. Bratislava, 2002.
- Problémy literárnej avantgardy*. Ed. M. Bakoš. In: *Litteraria*. Bratislava, 1968.
- Sedlák, Im. a kol. *Dejiny slovenskej literatúry I-II*. Bratislava–Martin, 2009.
- Šmatlák, St. *Dejiny slovenskej literatúry II. XIX. storočie a prvá polovica XX. storočia*. Bratislava, 2001.
- Števček, J. *Dejiny slovenského románu*. Bratislava, 1988.
- Šútovec, M. *Mýtus a dejiny v próze naturizmu*. Bratislava, 2005.
- Zambor, J. *Interpretácia a poetika. O poézii slovenských básnikov 20. storočia*. Bratislava, 2005.

Допълнителна:

- Bagin, A. *Hľadanie hodnôt*. Bratislava, 1986.
- Bor, J. E. *Poezia povojnového Slovenska*. Trnava–Bratislava, 1934.
- Brezina, J. *Básnické dielo Laca Novomeského*. Bratislava, 1982.

- Bude, ako nebolo. Podoby utopického žánru.* Ed. I. Taranenková, M. Jareš. Bratislava–Trnava, 2012.
- Čepan, O. *Literárne dejiny a literárna veda.* Bratislava, 2002.
- Chorváth, M. *Cestami literatúry.* Bratislava, 1960.
- Chorváth, M. *Z prielomu.* Bratislava, 1970.
- Drug, Št. *DAV a davisti.* Bratislava, 1965.
- Drug, Št. *Od robotnickej poezie k DAV-u.* Bratislava, 1976.
- Drug, Št. *Trnistá cesta k básnickej sláve.* Bratislava, 2001.
- Habaj, M. *Model človeka a sveta v básnickom diele Jána Smreka (1922 – 1942).* Bratislava, 2013.
- Hamada, M. *Zrod novodobej slovenskej kultúry.* Bratislava 1995.
- Kontakty literatúry (modely, identity, reprezentácie).* Eds. M. Bystrzak, R. Passia, I. Taranenková. Bratislava, 2020.
- Krausová, N. *Poetika v časoch za a proti.* Bratislava, 1999.
- Marčok, V. *V poschodovom labyrinte.* Bratislava, 2010.
- Miko, F. *Estetika výrazu.* Bratislava, 1969.
- Miko, F. *Od epiky k lyrike.* Bratislava, 1973.
- Mikula, V. *5x5 a iné kritiky.* Bratislava, 2000.
- Mikula, V. *Hľadanie systému obraznosti.* Bratislava, 1987.
- Mikula, V. *Literárne observatórium.* Bratislava, 1989.
- Mikula, V. *Od baroka k postmoderne.* Levice, 1997.
- Modernizmus v pohybe.* Eds. M. Habaj, D. Hučková. Bratislava, 2019.
- Možnosti autobiografickosti.* Ed. I. Taranenková. Bratislava–Trnava, 2013.
- Nezval, V. *Moderní básnické smery.* Praha, 1984.
- Okáli, D. *Literárna teória a kritika davistov.* Bratislava 1976.
- Poézia slovenskej katolickej moderny.* Ed. M. Hamada. Bratislava, 2008.
- Považan, M. *Novými cestami.* Bratislava, 1963.
- Šmatlák, St. *Básnik Laco Novomeský.* Bratislava, 1967.
- Spisovateľ ako sociálna rola.* Eds. V. Barborík, R. Passia. Bratislava, 2018.
- Števček, J. *Esej o slovenskom románe.* Bratislava, 1979.
- Števček, J. *Estetika a literatúra.* Bratislava, 1977.
- Števček, J. *Lyrizovaná próza.* Bratislava, 1973.
- Števček, J. *Moderný slovenský román.* Bratislava, 1983.
- Števček, J. *Skice.* Bratislava, 1977.
- Šútovec, M. *Romány a mýty.* Bratislava, 1982.
- Tomčík, M. *Básnické retrospektivy.* Bratislava, 1974.
- Tomčík, M. *Na prelome epoch.* Bratislava, 1961.
- Tomčík, M. *Od slovenskej moderny k dnešku.* Praha, 1970.
- Turčany, V. *Rým v slovenskej poézii.* Bratislava, 1975.
- Zambor, J. *Báseň a ticho.* Bratislava, 1997.

<http://zlatyfond.sme.sk/autori>

Дата:

17.05.2024

Съставили:

гл. ас. д-р Славея Димитрова

гл. ас. д-р Тиха Георгиева

Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 11.06.2024 г.